

Tapijrestaurateur Sadegh Memarian aan het werk met de loper van paleis Het Loo. Vele Oranjes en andere prominenten hebben hierover gelopen. De klus, geschat op 580 uur werk, moet einde van het jaar af zijn. FOTO: MICHEL SCHNATER

**KLEURRIJKE IRAANSE TAPIJTSPECIALIST
RESTAUREERT LOPER VAN PALEIS HET LOO**

KONINKLIJKE KLUS

door **BERNICE BREURE**

Twee haakjes om te knopen en te weven, twee scharen, een tang om een naald door de wol in het tapijt te kunnen steken, een metalen kam om nieuwe knopen aan te slaan en twee priemen. Niet veel meer dan dat had hij bij zich toen hij het verstikkende leven in Iran achter zich liet.

„Een tapijtmaker neemt altijd zijn gereedschapskist mee, zelfs op de vlucht”, zegt de goedlachse Memarian. Bij zijn vertrek kon hij niet bevroeden dat mensensmokkelaars hem zouden brengen in het land dat hij associeerde met voetbal, tulpen en koeien. Wel wist hij dat zijn toekomst niet lag in

een land waar hij al werd opgepakt voor het dragen van een kleurig shirt. „Ik wilde het leven ontdekken en vieren”, legt hij uit.

Zes jaar bracht hij door in asielzoekerscentra, een tijd waarin hij niet was toegestaan te reizen en werken. Hij ontbrak op de begrafenis van zijn vader die hem als tapijtrestaurator én -verkoper op de bazaar alle kneepjes van het vak had bijgebracht. Maar het weven, knopen en restaureren van textiel gaf hij niet op. „Ik ging langs tapijtwinkels voor klussen waar zij geen tijd voor hadden. Ik zie mezelf nog zitten, aan het werk op een stoel die precies paste tussen de twee stapelbedden op de kamer die ik deelde met drie andere vluchtelingen.” Toen zijn verblijfsvergunning binnen was, ging Memarian aan de slag bij het textielrestauratieatelier ICAT waarvan hij inmiddels eigenaar is.

Het duizelt kleuren, motieven, materialen en ook jaartallen en anekdotes tijdens een rondleiding door de werkplaats. Op een behandeltafel ligt een tebakleed van het Joods Historisch Museum. „We gaan de hele collectie van deze kleden, af-

komstig uit de Portugese synagoge, onder handen nemen. Ze dateren uit de zeventiende eeuw, maar zijn nog in goede conditie.”

Mediteren

Verderop liggen stapels Tibetaanse zitkleedjes die een particulier heeft gebracht voor een grondige onderhoudsbeurt. Sadegh wijst op de opstaande rand van de vierkante kleedjes. „Zo zitten de monniken tijdens het mediteren niet op de tocht.” Ook eeuwenoude Javaanse poppen, zadelkleden, hoofdversieringen voor paarden uit Turkmenistan en zelfs doekjes met franjes voor kamelen zijn hier te vinden. „Kamelen hebben zulke lelijke knieën”, weet Memarian. „Daarom knoopten nomaden dit vroeger om de poten van deze dieren wanneer een bruiloft werd gevierd.” Zijn passie zijn nomaden-tasjes. Hij wijst op een prachtig kleurig exemplaar. „Dit tasje uit 1850 was voor het zout. In de tent zijn geen kasten, dus werd alles op deze manier bewaard.”

Het talent van Memarian wordt in de Nederlandse tapijtwereld alom erkend. Een wandkleed van Corneille is binnengebracht. Net afgerond is

Grootvader kijkt toe op een foto die in de Haarlemse werkplaats hangt.

het tweede wandtapijt uit een collectie van zes uit de kunstcollectie van het Provinciehuis Noord-Holland. De tapijten zijn zo verbleekt dat de voorstellingen niet meer herkenbaar zijn. Omdat de kleuren aan de achterkant van de tapijten wel intact zijn gebleven, draait hij deze nu één voor één om. Over monniken gesproken... „Het is de enige manier om de oude schoonheid weer terug te halen”, klinkt het nuchter. „Zo maak ik iets doods weer levend, ik breng een verborgen schat weer aan het licht.”

Midden in het atelier ligt een deel van de gigantische koninklijke loper van paleis Het Loo, die koningin Wilhelmina in 1900 liet knopen bij de Deventer tapijtfabriek. Vele Oranjes en andere prominenten hebben hierover gelopen. Deze opdracht, geschat op 580 uur werk, moet einde van het jaar af zijn.

Memarian gaat voor naar een gigantische walk-in vrieskist die staat afgesteld op minus 21 graden Celsius. Hier heeft de loper eerst twee weken gelegen om eventuele motten en andere ongedierte te bestrijden. Na een grondige reiniging

wordt de loper, die uit vier delen bestaat, nu centimeter voor centimeter onder handen genomen. De tapijtrestaurateur maakt oude restauraties ongedaan, herstelt gebroken kettingdraden en knoopt nieuwe wol in op plekken waar de koperen traproedes hun sporen hebben nagelaten.

„Elke ochtend begin ik met gymnastiek”, vertelt hij. „Dat is absoluut noodzakelijk om een hele dag op je hurken te kunnen zitten. In Iran wees mijn familie me al op mensen die aan dit werk een bochel hadden overgehouden.” Een andere tip die hij nog altijd ter harte neemt: buig nooit te dicht op de stof. „Als je haak opeens losschiet, zit-ie zo in je oog.”

Iets verderop werkt zijn vrouw Machteld aan een eigen vloertapijt van Memarian. Ze ontmoeten elkaar toen hij zijn eerste baantje had bij een tapijtwinkel en zij in het knopen een nieuwe hobby dacht te zien. „Ze kwam binnen met de mededeling dat ze zelf een tapijt wilde gaan maken en of wij haar aan materiaal konden helpen. Haha, ik heb haar voorzichtig uitgelegd dat dit een vak apart is. Dat het misschien beter was er eentje te

kopen.”

Hij was uiteraard niet te beroerd om enkele exemplaren op zicht bij haar thuis te bezorgen. Het was snel aan. „De winkel had een actie: twee halen, één betalen”, zegt hij, wijzend op zichzelf. „En ondanks alle cultuurverschillen gaat het heel goed”, lacht Machteld die de kinderen uit school gaat halen.

Kringloopwinkels

Tegen de muren staan ladekasten vol met garen, zijde en wol. Er zijn wel vijftig tinten bruin en honderd keer een andere kleur rood te vinden. '1957' staat met potlood geschreven op een klosje. Memarian kan oud textiel nu eenmaal lastig met gloednieuw garen te lijf gaan. Wol en zijde haalt hij uit Frankrijk en Engeland. Als hij niet de juiste kleur vindt, verft hij het zelf. „Verder speur ik graag in kringloopwinkels naar de juiste stoffen. En op Koningsdag ben ik ook dol.” Iets ogenschijnlijk onbenulligs kan voor hem heel waardevol zijn. „Ik heb wel eens een paar oude sokken gekocht die ik daarna uit elkaar heb gehaald voor de wol. Het was precies wat ik nodig had.” Inmiddels

is het voor hem mogelijk Iran te bezoeken, waar hij onder meer plantaardig geverfde wol inslaat.

Memarian heeft een onderhoudscontract voor de wandbespanningen op Huis ten Bosch en hij heeft zelfs eens een waarschijnlijk door prins Hendrik geschoten grizzly beer gerestaureerd. „Die ligt nu weer mooi voor de open haard.” Villa Eikenhorst heeft zich nog niet gemeld, maar met de koninklijke loper van paleis Het Loo is hij ook al heel tevreden. Is zijn moeder in Teheran niet geweldig trots dat haar zoon nu in Nederland een familietraditie van koninklijk restaurateur voortzet? „Haha, eigenlijk niet. Toen ik vertelde over Huis ten Bosch zei ze: 'Ga je naar het huis van de koningin? Ik wou liever dat je wat vaker naar mij kwam'...”